

Under stjernerhimmelen

TRONDELAG TEATER 1995/96
TEATRET

Under stjernehimmelen

“On the open Road”
av Steve Tesich

oversatt av Kyrre Haugen Bakke

Al Per Schaanning
Angel Erik Ulfsby
Munken Jan Frostad
Cellisten Øyvind Engen
Piken Marianne Jørgensen

Regi og bearbeidelse Terje Mærli
Scenografi og kostymer Kari Gravklev
Musikalsk ansvarlig Henning Sommerro
Lysdesign Morten Reinan
Masker Sissel Grønlie

Inspisient Bjørn Olufsen
Sufflør Gerd Berntsen
Rekvisitør Turid Bjørnsen / Kai Richard Nergård
Lyd Jan Emil Indergaard

Foto fra prøvene Guri Dahl
Plakatfoto Jørn Adde

Program May Selmer
Grafisk design Mette Renée Green
Ansvarlig utgiver Terje Mærli

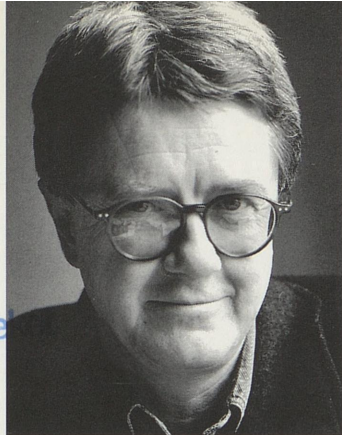
Kulisser og kostymer er produsert i teatrets egne verksteder
Fotografering og lydopptak under forestilling er ikke tillatt

Rettigheter Teaterforlag Arvid Englund AB

Premiere Nedre Elvehavn 17. januar 1996

1996

Nasjonalbibliotek
Depotbiblioteket

Velkommen til et nytt år, det siste med Trøndelag Teater i "eksil". Vi planlegger nå innflyttingen i nytt teaterhus, og legger opp repertoaret for 1997. Det er med spenning, forventning og glede vi ser fram mot et vendepunkt i teatrets historie, og slutten på en æra som startet i 1816 da det gamle teaterhuset var nytt.

Vårt årtusen nærmer seg også slutten, med den engstelse og spent forventning som 2000-tallet stiller oss overfor. Innfor det nye søker man til tradisjonene - til filosofien - til kunsten - til gudsbegreper etc... for om mulig å finne ståsted i en kaotisk verdens seilas mot et magisk årstall.

Nød og lidelse forårsaket av menneskenes iboende evne til å begjære sin nestes eiendom, hustru, asen etc..., preger nyhetene fra forskjellige europeiske kriger og den øvrige verdens forskjellige frihetskamper. Året 2000 kan bli et vendepunkt mot det gode, men også mot det som verre er. Undergangsfenomenene er mange, selv uten referanse til Nostradamus' undergangsprofetier.

Det er alltid fare for at forestillingen om Gud blir et idol skapt i eget bilde. Hvor ofte hører man ikke at "Gud sier" - "Gud mener" - "Gud vil", og oppdager at det er påfallende likt det predikanten selv står for? De tre monoteistiske religionene jødedom, kristendom og

islam har alle i seg kimen til nye former for avgudsdyrkelse ved å fremelske menneskelige og historiske størrelser som f.eks. de kristne "familieverdier", muslimenes "islam" eller jødernes "Det Hellige Land", som kjernen i religiøs tro. Da opphøyes ens egne stammeverdier til eviggyldige idealer, og det er igjen utgangspunktet for enhver stridighet stammene imellom - om de enn befinner seg i Midt-Østen, på Balkan eller i Tsjetsjenia.

Rollefigurene i kveldens forestilling tumler rundt i ingenmannslandet mellom stridende parter i en anslagsvis "uforståelig" innbyrdeskrig. De søker naturlig nok mot Frihetens Land, og deres søken bringer dem mot menneskesinnets ytterste grenser. - Når vi tenker på Gud er vi kommet til slutten; da strekker ikke lenger meninger, tanker - kort sagt språket til. I et hvert fall får de to rollefigurene klart for seg språkets begrensning, slik ethvert forsøk på å beskrive og forklare stor kunst aldri lykkes fullt ut. Det er et paradoks at de monoteistiske religionene bygger på "ordet" - vi skal helst begripe og kunne formulere "sannheten". Det er først når de to i "Under stjernehimlen" klarer å formulere at de intet forstår av hverandre at de når fram til innsikt.

De gresk-ortodokse har en oppfatning om at ethvert utsagn om Gud må være preget av to ting: Det må være et paradoks - og det må føre til stillhet.

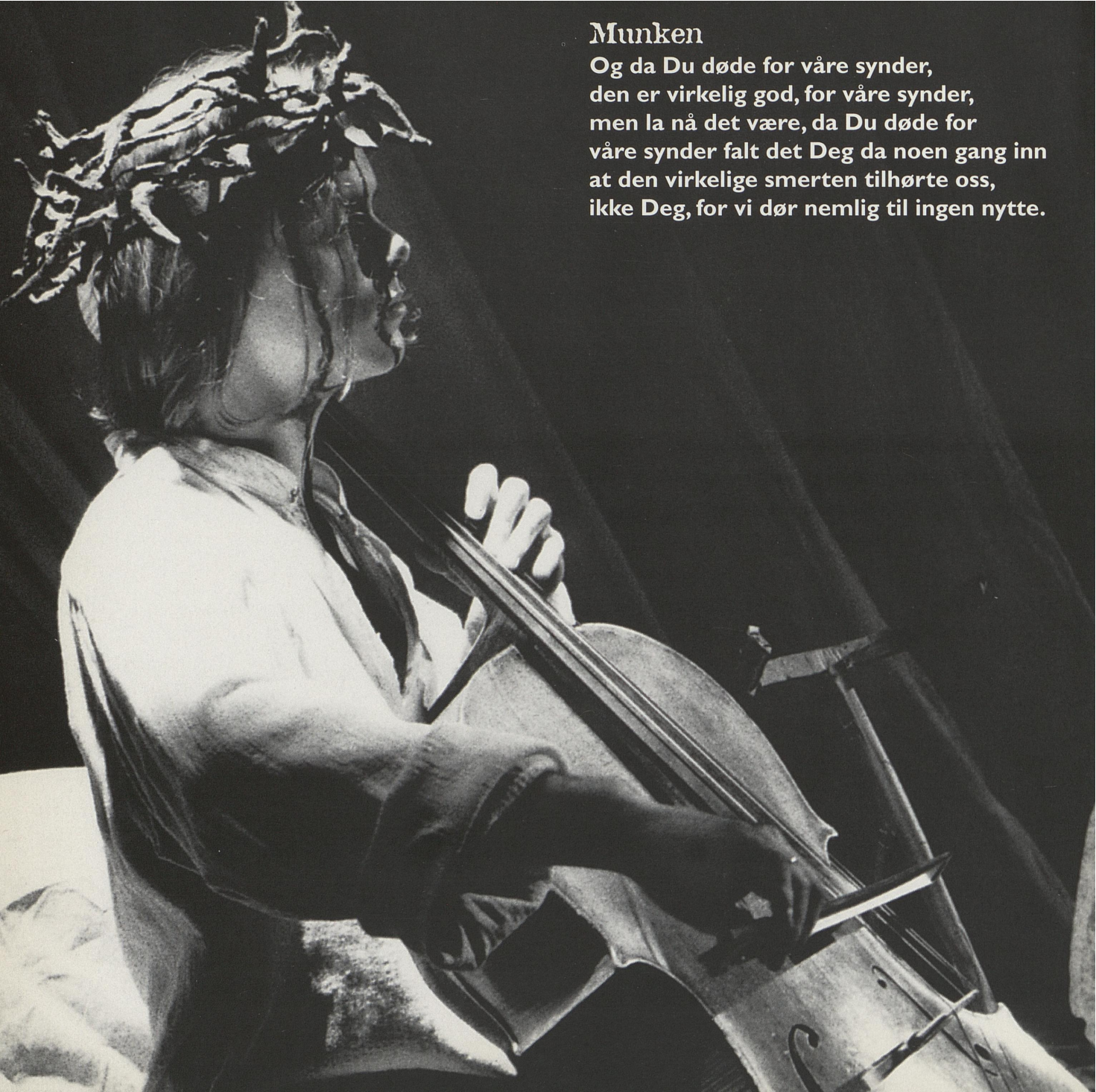
Al og Angel lever i det paradoksale: De vil tro, men tviler. De søker trygghet og får usikkerhet. De ønsker visshet, men får ikke svar. De fortviler, men de gir seg ikke. - Det som gjenstår er stillhet.

Teatrets oppgave er å roe og uroe. - Å utforske og å stille spørsmål, men aldri å bekrefte stammens idolisering av egne verdier.

Velkommen i teatret!
Terje Mærli
Teatersjef

Munken

Og da Du døde for våre synder,
den er virkelig god, for våre synder,
men la nå det være, da Du døde for
våre synder falt det Deg da noen gang inn
at den virkelige smerten tilhørte oss,
ikke Deg, for vi dør nemlig til ingen nytte.

Matteus evangelium 24, 3 - 14:

Trengslene begynner

Da han satt på Oljeberget, og disiplene var alene med ham, spurte de: "Si oss: Når skal dette skje, og hva er tegnet på ditt komme og verdens ende?"

Jesus tok til orde og sa: Pass på at ikke noen fører dere vill. For mange skal komme i mitt navn og si: "Jeg er Messias." Og de skal villedde mange.

Dere skal høre om kriger, og det skal gå rykter om krig. Se da til at dere ikke lar dere skremme!

For dette må skje, men ennå er ikke enden kommet. Folk skal reise seg mot folk og rike mot rike, og det skal være hungersnød og jordskjelv mange steder.

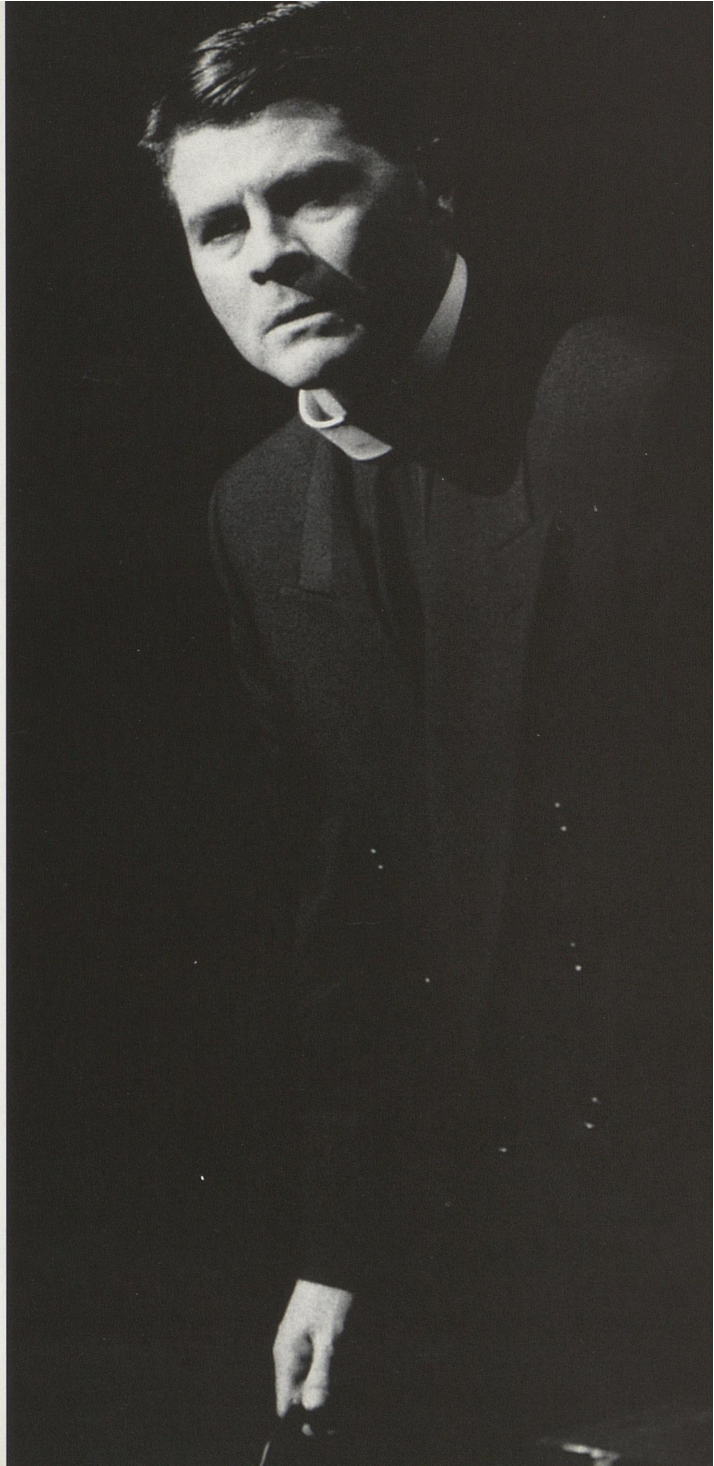
Men alt dette er bare begynnelsen på fødselsveene.

Da skal dere bli utlevert, lide trengsel og bli drept; ja, dere skal hates av alle folkeslag for mitt navns skyld.

På den tiden skal mange falle fra, og de skal angi hverandre og hate hverandre. Og fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste.

Men den som holder ut helt til slutt, han skal bli frelst.

Og evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.

I tillegg spilles:

J.S. Bach: Fra Suite nr. 5 i C-moll,

**D. Sjostakovitsj: Ophelia's Song og Secret Signs
fra Seven Poems – opus 127.**

Kunnskap

kan betegnes som beskrivelse av fakta, almene slutninger og begreper organisert på en slik måte at de har fremtidig nytte, inkludert problemløsning. Kunnskap kan være "unyttig", som feks hva den tredje eller trettende lengste elven i verden heter. På den annen side finnes det kunnskap som har verdi langt utover det som er nødvendig for å overleve her og nå. Det er denne kunnskapen sivilisasjonens fremtid er avhengig av.

Det er viktig å skille mellom det "å vite hvordan" og "å vite hva". Kunnskap innbefatter evnen til å vite hvordan vi effektivt skal gjøre bruk av de enkelte fakta og almene slutninger. Riktig anvendt gir det oss mulighet til å overføre erfaringer fra fortiden til fremtiden, til å forutse og kontrollere begivenhetene og til å konstruere nye fremtider.

The Oxford Companion to the Mind

"Enhver erkjennelse som du søker bare for å berike din viten, bare for å samle opp rikdommer i deg, fører deg bort fra din vei. Enhver erkjennelse derimot som du søker for å bli mer moden på veien til menneskeforedling og verdensutvikling, bringer deg et skritt fremover."

Rudolf Steiner

A1

Hvis vi må snakke med hverandre, får vi i det minste forsøke å begrense oss til å snakke om ting som har betydning. Og siden du ikke har peiling på hva som har betydning, så skal jeg lære deg det.

Soprano *f.* Freu - de, schö - ner Göt - ter - fun - ken, Toch - ter aus E - ly - si - um,

Alto *f.* Freu - de, schö - ner Göt - ter - fun - ken, Toch - ter aus E - ly - si - um,

Tenore *f.* Freu - de, schö - ner Göt - ter - fun - ken, Toch - ter aus E - ly - si - um,

Basso *f.* Freu - de, schö - ner Göt - ter - fun - ken, Toch - ter aus E - ly - si - um,

Freu - de, schö - ner Göt - ter - fun - ken, Toch - ter aus E - ly - si - um,

Jens Bjørneboe: Historien - frihetens vei

Historien, verdenshistorien, har sin mening, sitt mål, og menneskeheten vil nå dette mål, bare med den fryktelige, den forferdelige tilføyelse at vien til dette historiens mål vil bli uendelig meget lenger, og langt, langt blodigere enn vi orker å tenke oss. Det som for meg står som menneskehetens mål, vil de fleste, ikke minst de som står meget fjernt fra min egen erfaring om verdensaltets rent åndelige natur, - helt sikkert være enig i: Målet er at menneskeheten broderlig skal dele denne planten mellom seg, - dele jordens rikdommer mellom oss i rettferdighet og frihet.

Dette - å dele kloden mellom oss i fred og frihet og rettferdighet - det er menneskehetens møte med seg selv.

Men også veien dit er en vei i frihet, i valg, å velge noe, betyr å gi avkall på noe annet, valg betyr ensomhet, - og frihet betyr også frihet til det onde. Menneskehetens befrielse må være menneskehetens eget verk. Veien til målet - til å bebo jorden i broderlighet og rettferdighet - må vi selv gå; gudene kan ikke gå den for oss, da var det ikke en vei i frihet. Og veien vil gå langs avgrunner og i

dypene, gjennom ørkener og over slagmarker, gjennom ruiner og fangerleire, med millioner på flukt og i hunger og hjemløshet, veien vil føre til det Ondes villfarelser, og i villfarelsenes ondskap - og denne vei fører oss til møtet med oss selv.

Den samme alt opprettholdende, over alt nærværende åndelige kraft som bærer Melkeveiens soler og vårt eget lille solsystem, som gjennomtrenger hver musling i havdypet, som fyller hver spurv med pulserende liv, - som fyller haien med uro, hunger og begjær, som har gitt lammet en fryktsom og fredelig sjel, - den samme åndelige kraft som driver en vulkan til utbrudd og som utløser en syklon, denne åndelige kraft bor også i menneskets indre. Den fyller menneskesinnet med drømmer og visjoner, lar den niende Symfoni oppstå i Beethovens skjelvende hjerte og maniske hjerne, den nærer oss med klare, meningsfylte bilder og tanker, - og den bor i vårt aller dypeste, skjulte, innerste jeg, - i dette hemmelighetsfulle, ubevisste åndelige midtpunkt - i det u dødelige i mennesket.

(et utdrag)

Til gleden - og til friheten

Beethoven fullførte sin 9. Symfoni i 1824.

Allerede 30 år tidligere hadde han gått med planer om å komponere musikk til Schillers ode "An die Freude".

Når Beethoven kom på den idé å avslutte symfonien med nettopp denne oden, er det mulig at det skyldes dens historie og opprinnelige, egentlige tekst.

Den er skrevet i 1785,

like før den franske revolusjon,

og den var en hyldest ikke

"An die Freude" (til gleden),

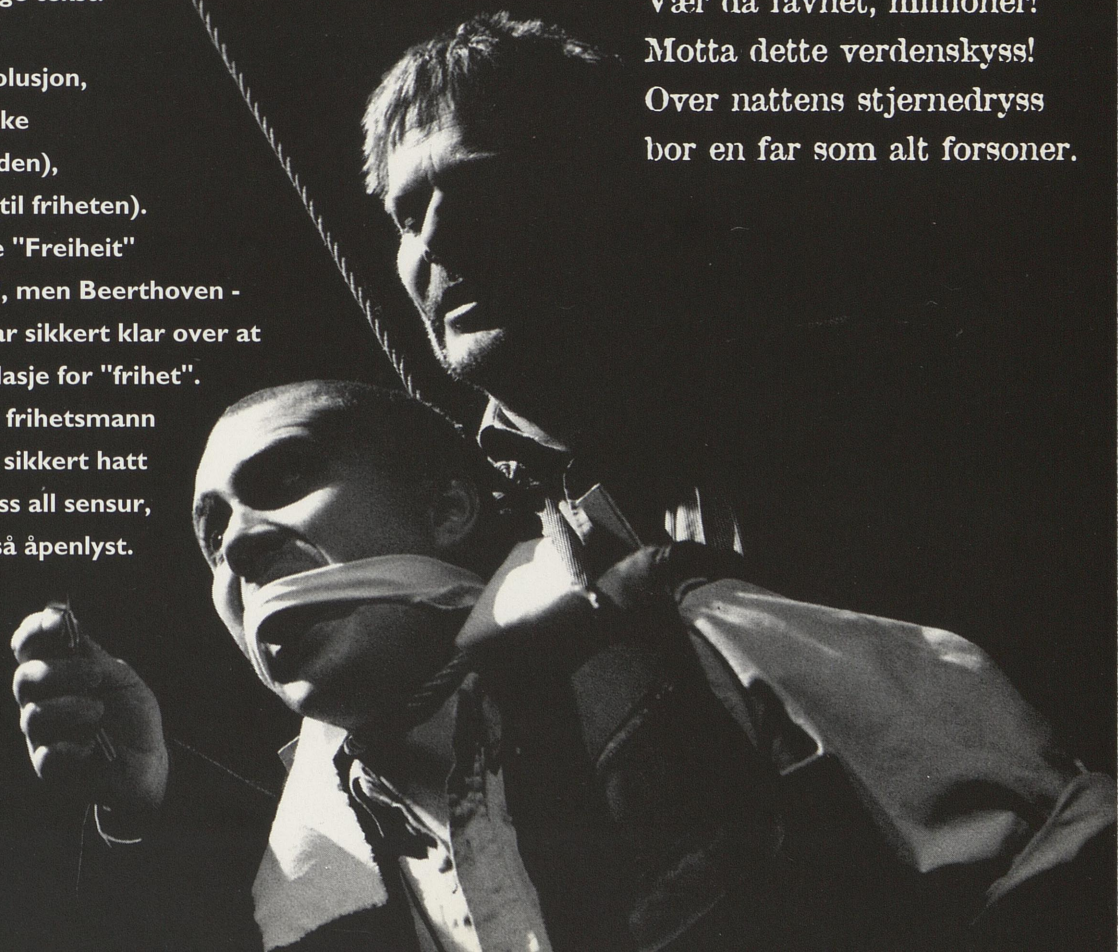
men "An die Freiheit" (til friheten).

Av politiske grunner ble "Freiheit" erstattet med "Freude", men Beethoven - og mange med ham - var sikkert klar over at "glede" bare var kamuflasje for "frihet".

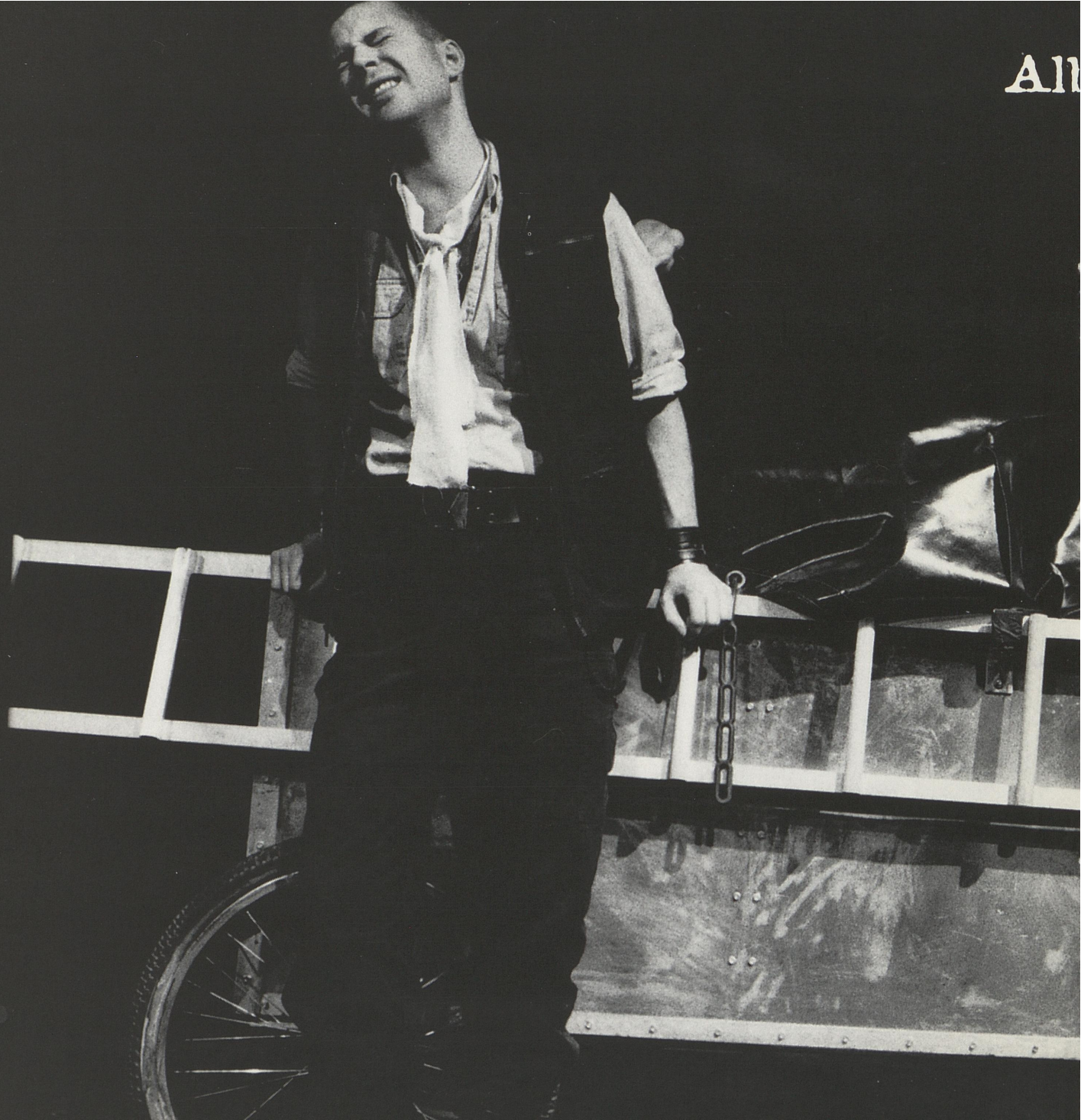
Som den lidenskapelige frihetsmann han var, har Beethoven sikkert hatt sin særlige glede av, tross all sensur, å kunne hylde friheten så åpenlyst.

Skjønne gudegnist av glede
du Elysiums datter som
ildberuser oss her nede:
vi betrer din helligdom!
Gjenforent i trolldomsflammen
blir alt dét som strengt var skilt;
brødre blir vi, alle sammen,
der din vinge dveler mildt.

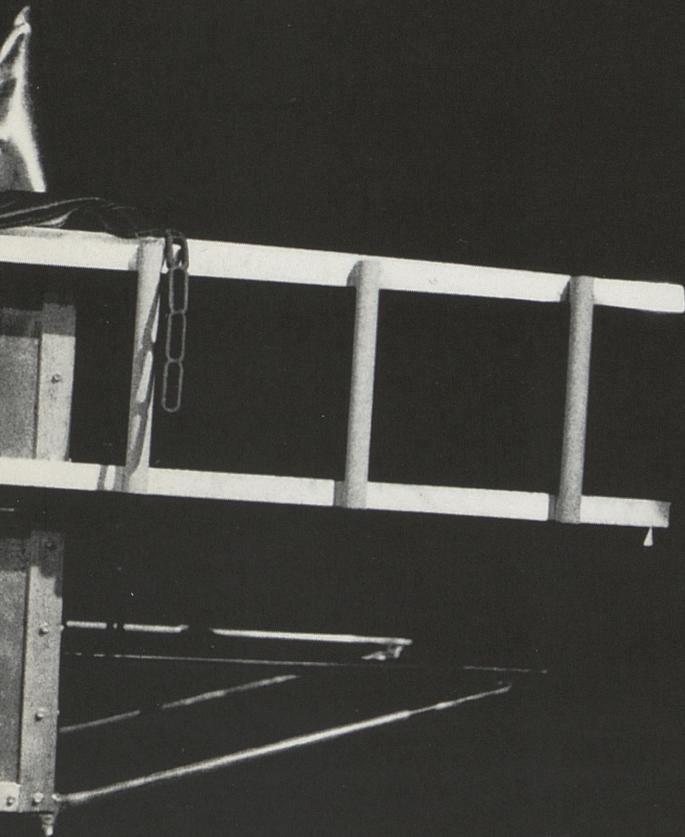
Vær da favnet, millioner!
Motta dette verdenskyss!
Over nattens stjernedryss
bor en far som alt forsoner.

Al

Albert Camus: Myten om Sisyphos

Hvis jeg blir tro mot min metode, har jeg intet å gjøre med problemet den metafysiske frihet. Det interesserer meg ikke om mennesket er fritt eller ikke. Jeg kan bare erfare min egen frihet, og den kan jeg ikke ha generelle oppfatninger av, bare enkelte klare glimt. Problemet "frihet i og for seg", har ingen mening. For friheten er bundet på en bestemt måte til spørsmålet om Gud. For å kunne vite om mennesket er fritt, må man vite om det har en herre. Dette problemets spesielle absurditet beror på at selve den idé som gjør frihetens problem mulig, samtidig berøver det all mening. I forhold til Gud er det mer et problem om det onde enn et frihetsproblem. Man kjenner alternativet: Enten er vi ikke frie og den allmektige Gud er ansvarlig for det onde. Eller vi er frie og ansvarlige, men Gud er ikke allmektig. Ingen skolers subtiliteter har bidratt til å løse det problemet.

Jeg kan ikke forstå en frihet som skal være gitt meg av et høyerestående vesen. Jeg har tapt følelsen for hierarki. Om friheten kan jeg ikke ha annen oppfatning enn fangens, eller den som individet i en moderne stat kjenner. Den frihet jeg kjenner, er tankens og handlingens frihet. Hvis det absurde tilintetgjør alle mine muligheter for en evig frihet, gir den meg til gjengjeld en øket handlingsfrihet. Tapet av håp og fremtid betyr en økning i menneskets muligheter for å disponere over seg selv.

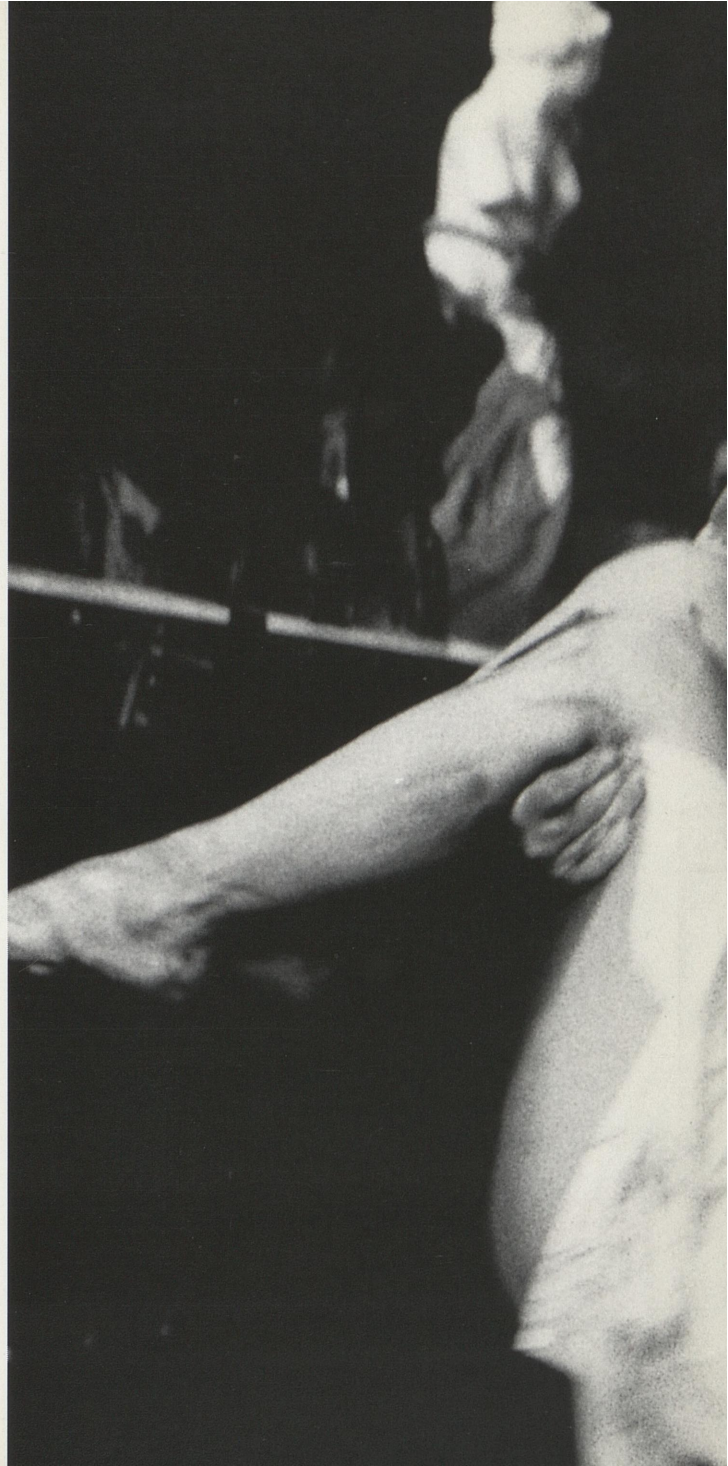
Før hverdagsmennesket møter det absurde, stiller det opp sine mål, bekymrer seg for fremtiden eller om det har handlet rett (uten at det er spørsmål om mot hvem eller hva). Det beregner sine muligheter, stoler på fremtiden, på sin pensjon eller sine barns arbeide. Det tror fremdeles at noe i dets liv kan dirigeres av mennesket selv, og handler virkelig som om det er fritt, til tross for at alle fakta beviser det motsatte. Men etter at det

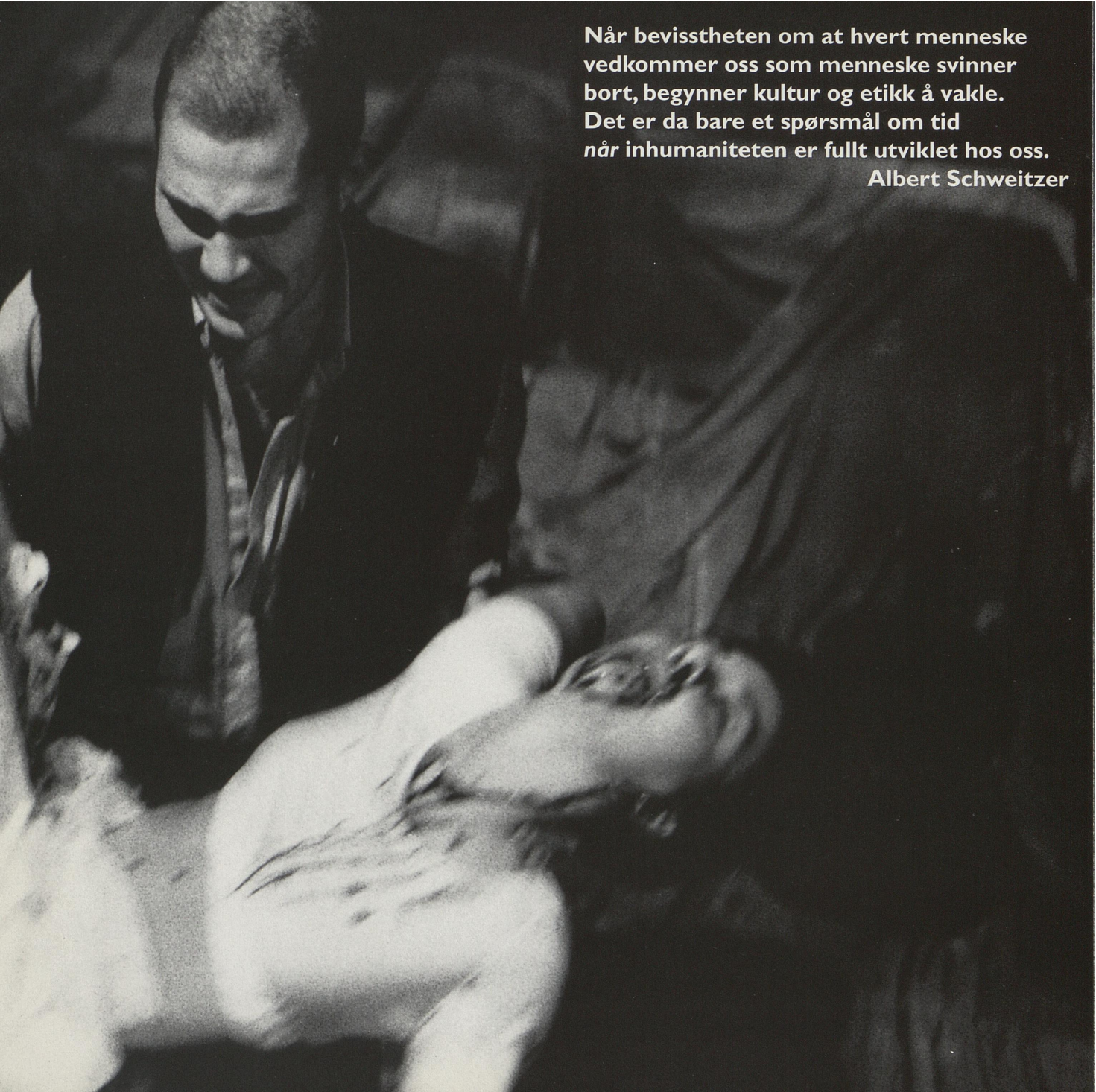
absurde er gått opp for mennesket, blir alt forvirring. Tanken "jeg er", måten å handle på som om alt har en mening - alt dette blir plutselig dementert på en svimlende måte, ved absurditeten i en mulig død. Å tenke på morgendagen, sette seg mål, foretrekke noe fremfor noe annet, forutsetter troen på frihet, selv om man iblant forsikrer seg selv at man ikke kjenner til den. Men i dette øyeblikk vet jeg godt at denne høyere frihet, friheten til å være som alene kan ligge til grunn for en sannhet - ikke eksisterer. Døden trer frem som den eneste virkelighet. Den bestemmer spillets regler. Jeg er ikke lenger fri til å forevige meg selv, men er slave uten håp om noen revolusjon, uten mulighet for å ta tilflukt i forakten. Og hvem kan forbli slave uten revolusjon eller forakt? Hvilken frykt i ordets fulle mening kan eksistere uten overbevisning om et evig liv?

Hvis jeg er overbevist om at livet ikke har noe annet aspekt enn det absurdes, hvis jeg erfarer at hele livets likevekt avhenger av denne evige opposisjon mellom min bevisste revolte og mørket omkring den, hvis jeg innrømmer at min frihet ikke har noen mening utenfor min egen begrensede skjebne - da vil jeg si at det viktigste ikke er å leve så godt som mulig, men så meget som mulig.

Av det absurde utdrar jeg tre konsekvenser, min revolte, min frihet og min lidelse. Uten annen hjelp enn bevisstheten, forvandler jeg det som var en oppfordring til død, til en oppfordring til liv - og jeg avviser selvmordet. Jeg kjenner selvfølgelig den dumpe resonnans som lyder gjennom livets dager. Men jeg har bare en ting å si: Den er nødvendig. Nietzsche gir en regel for en moral av høy kvalitet når han skriver: "Det forekommer klart at det viktigste i himmelen og på jorden er å *adlyde* lenge, og alltid samme direktiv. I lengden resulterer det i noe som gjør det verd å leve på jorden, f.eks. dyden, kunsten, musikken, dansen, fornuften, ånden, noe som har makt til å forandre, noe raffinert, sinnsvakt eller guddommelig."

(sterkt forkortet)

Når bevisstheten om at hvert menneske vedkommer oss som menneske sviner bort, begynner kultur og etikk å vakle. Det er da bare et spørsmål om tid når inhumaniteten er fullt utviklet hos oss.

Albert Schweitzer

Paul Valéry: Frihetsparadokset

Jeg har vanskelig for å danne meg et klart og presist bilde av begrepet politisk frihet. Jeg antar at det betyr at jeg kun behøver å adlyde loven, denne lov som forutsettes utgått fra alle og laget til beste for alle... Man har sett slaver lide ved å bli satt fri. Man ser hele folk bli ille til mote ved å få herredømme over seg selv - og snarest mulig skaffe seg nye herrer. Det hender til og med at slike folk er blant de mest kultiverte og de mest intelligente i sin tid.

Et "fritt land" kaller man et land der lovens bånd hevdes å være pålagt av flertallet. Hvor sterk denne tvangen er, inngår ikke i definisjonen. Uansett hvor harde bestemmelsene er, bare de utgår fra flertallet - eller flertallet tror de gjør det - er det tilstrekkelig: Landet er et "fritt land".

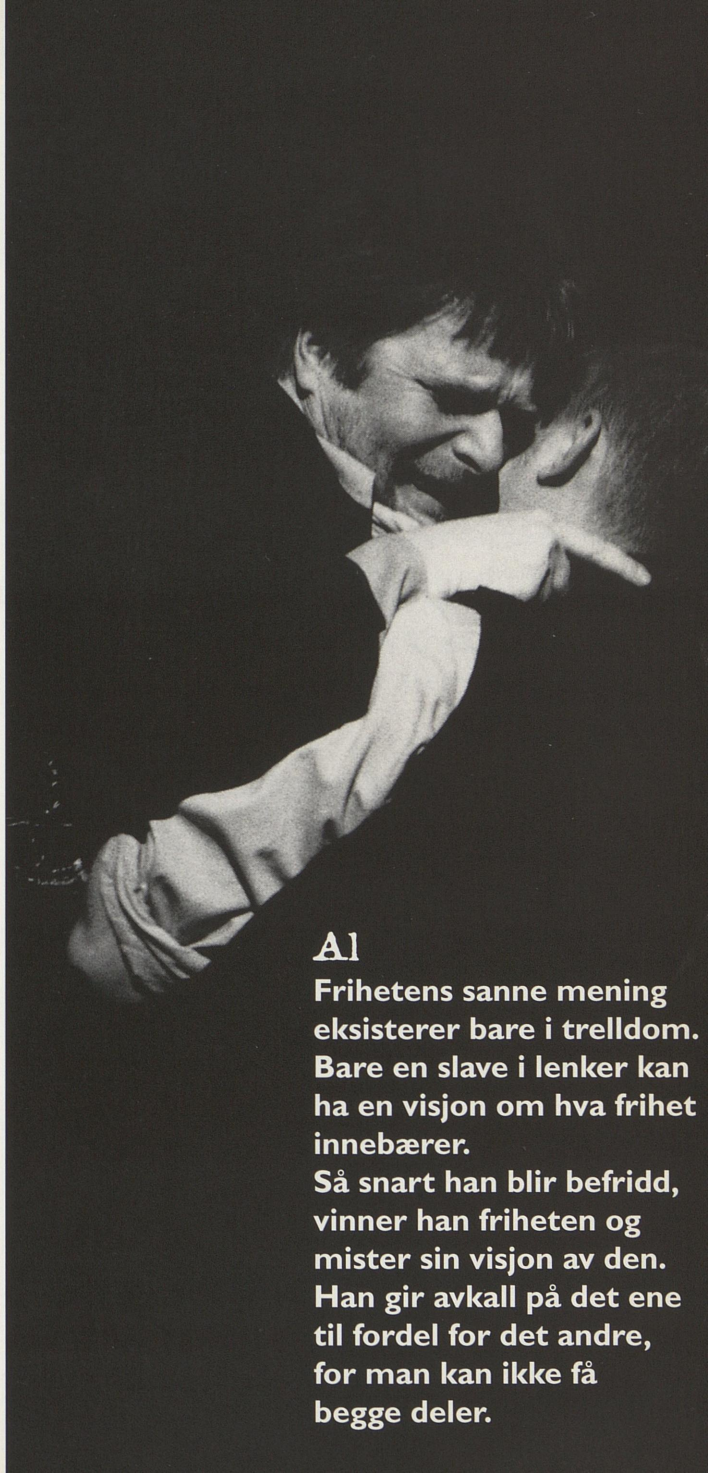
Det er bemerkelsesverdig at denne politiske frihet har oppstått fra ønsket om å fastslå enkeltmenneskets frihet som en naturlig rettighet, uløselig knyttet til hvert menneske som fødes til verden.

Man vil redde individet unna vilkårlighet fra ett eller flere andre mennesker, og så var det ingen annen løsning enn å la det underkaste seg flertallets vilkårlighet.

Men, siden dette er noe som ikke kan inrømmes og aksepteres (for hverken majoritetens luner eller dens visdom kan det), har anstendigheten gitt dette store antall menneskers uklare følelse Fornuftens vakre ansikt.

Det er enighet om at de rettigheter det regnes med at man avstår fra, er rettigheter i kraft av en frihet som er overordnet friheten til å utøve dem. Denne enkle bemerkning er tilstrekkelig til å vise hvilken forvirring i uttrykk og tanke ordet frihet fører oss inn i.

(et utdrag)

A1

Frihetens sanne mening eksisterer bare i trelldom. Bare en slave i lenker kan ha en visjon om hva frihet innebærer.

Så snart han blir befridd, vinner han friheten og mister sin visjon av den. Han gir avkall på det ene til fordel for det andre, for man kan ikke få begge deler.

... stjernehimmelen over meg o

– Men hvilken hensikt har det å ha en "morallov" inni seg hvis den ikke sier noe om hva vi skal gjøre i bestemte situasjoner?

– Kant formulerer moralloven som et kategorisk imperativ. Med det mener han at moralloven er "kategorisk", det vil si at den gjelder i alle situasjoner. Den er dessuten "imperativ", det vil si at den er "befalende" eller altså aldeles ufravikelig.

– Javel...

– Nå formulerer Kant dette "kategoriske imperativ" på flere måter. For det første sier han at du alltid skal handle slik at du samtidig ønsker at den regelen du handler etter, skal kunne bli en allmenn lov.

– Når jeg gjør noe, må jeg altså forsikre meg om at jeg ønsker at alle andre skal gjøre det samme hvis de kommer i en tilsvarende situasjon.

– Akkurat. Bare da handler du i overensstemmelse med den moralske lov inni deg. Kant formulerte "det kategoriske imperativ" også ved å si at du alltid skal behandle et menneske som et mål i seg selv og ikke bare som et middel for noe annet.

– Vi kan altså ikke "bruke" andre mennesker bare for å oppnå fordeler selv.

– Nei, for alle mennesker er et formål i seg selv. Men

det gjelder ikke bare andre mennesker, det gjelder deg selv også. Du har ikke lov til å bruke deg selv heller bare som et middel til å oppnå noe.

– Det minner litt om "den gyldne regel" som sier at du skal gjøre mot andre som du vil at andre skal gjøre mot deg.

– Ja, også dette er en "formal" rettesnor som i grunnen omfatter alle etiske valgsituasjoner. Du kan gjerne si at også "den gyldne regel" uttrykker dette som Kant kalte "moralloven".

.....

– Hvorfor var det så viktig for ham å vite akkurat når du handler i aktelse for moralloven? Er ikke det viktigste at det vi gjør virkelig tjener andre mennesker?

– Joda, Kant ville sikkert ikke være uenig i det. Men bare når vi vet med oss selv at vi handler i aktelse for moralloven, handler vi i frihet.

– Bare når vi følger en lov, handler vi i frihet? Er ikke det litt underlig?

– Ikke ifølge Kant. Du husker kanskje at han måtte "påstå" eller "postulere" at mennesket har en fri vilje. Dette er et viktig punkt, for Kant mente jo også at alt følger årsaksloven. Hvordan kan vi da ha en fri vilje?

– Nei, ikke spør meg.

– Her deler Kant mennesket i to, og han gjør det på en

g den moralske lov inni meg ...

måte som kan minne om hvordan Descartes hadde pekt på at mennesket er et "dobbeltvesen" fordi det har både kropp og en fornuft.

Som sansende vesen er vi helt og fullt utlevert til ubrytelige årsakslover, mener Kant. Vi bestemmer jo ikke hva vi sanser, sansningene kommer med nødvendighet og preger oss enten vi vil eller ei. Men mennesket er ikke bare et sansevesen. Vi er også fornuftsvesener.

– Forklar!

– Som sansevesener tilhører vi naturens orden helt og fullt. Vi er derfor også underlagt årsaksloven. Sånn sett har vi helle ingen fri vilje.

Men som fornuftsvesener har vi del i det som Kant kalte "das Ding an sich" - altså i verden slik den er i seg selv, uavhengig av våre sansninger.

Bare når vi følger vår "praktiske fornuft" - som gjør at vi kan foreta moralske valg - har vi fri vilje. For når vi bøyer oss for moralloven, er det vi selv som gir den loven vi retter oss etter.

– Ja, det er på en måte sant. Det er jo jeg - eller noe inni meg selv - som sier at jeg ikke skal være ekkel mot andre.

– Når du så velger å ikke være ekkel - selv om det kan gå ut over dine egne interesser - da handler du i frihet.

– Man er iallfall ikke særlig fri og selvstendig hvis man bare følger sine lyster.

– Man kan bli "slave" av både det ene og det andre. Ja, man kan slavebindes av sin egen egoisme.

Det krever nettopp selvstendighet - og frihet - å heve seg over sine lyster og laster.

– Hva med dyrene? De følger vel bare sine lyster og behov. De har ikke noen slik frihet til å følge en morallov?

– Nei, det er nettopp denne friheten som gjør oss til mennesker.

– Dette har jeg nå forstått.

– Til slutt kan vi kanskje si at Kant hadde lyktes i å vise vei ut av det uføret filosofien hadde kommet opp i når det gjaldt striden mellom rasjonalistene og empiristene. Med Kant er derfor også en epoke i filosofiens historie slutt. Han døde i 1804 - ved oppblomstringen til den epoken som vi kaller romantikken. På graven hans i Königsberg står et av hans mest kjente sitater. Det er to ting som fyller hans sinn med stadig voksende beundring og ærefrykt, står det, og det er "stjernehimmelen over meg og den moralske lov inni meg". Og han fortsetter: "De er for meg beviser på at det er en Gud over meg og en Gud inni meg."

Fra **Sofies verden** av Jostein Gaarder,
H. Aschehoug & Co, Oslo 1991

"Idéen til stykket fikk jeg da Berlinmuren falt i 1989. Folk feiret for tidlig.

Etter den kalde krigen virket det som om feiringen ble tatt på forskudd..."

Steve Tesich

Forfatteren av kveldens forestilling, Steve Tesich, ble født i Jugoslavia i 1942. Han kom til Amerika 13 år gammel. Sin utdannelse fikk han ved University of Indiana og Columbia University i New York, hvor han tok M.A.-graden i russisk litteratur.

Han debuterte med skuespillet *The Carpenters* i 1970. Seks nye stykker fulgte, hvorav det siste i denne rekken, *Division Street* fra 1980, ble satt opp på Broadway. Etter dette gikk turen til Hollywood, hvor han i løpet av 80-tallet var ansvarlig for en rekke filmmanus, bl.a. *Eleni*, *Garps verden*, *Fire venner*, *Øyenvitne* og *Breaking Away*, som ga ham en Oscar.

Han vendte tilbake til teatret i 1989 med skuespillet *The Speed of Darkness*. Året etter kom *Square One* og i 1992 hadde *On the open Road - Under stjernehimmelen* - premiere på Goodman's Theatre i Chicago. Dette ble hans hittil største suksess, er blitt spilt og spilles på scener verden over. Alle disse tre skuespillene tar for seg de store moralske og politiske problemene som opptar oss når vi snart skal krysse den magiske grensen år 2000.

Steve Tesich er bosatt i Colorado med kone og datter.

Ønskelisten min

Jeans: Levis 501

Joggesko: Reeboks

Jakke: en college-jakke

Støvler: cowboy-støvler

– Jozo, 12 år

fra Vukovar

*Fra boken *Jeg drømmer om fred*
UNICEF / Gyldendal 1993*

